

Kluci jsou školní výchovou kastrováni, když je jim zakazováno se rvát a soutěžit, takže ztrácejí mužství

svobodny-svet.cz/kluci-jsou-skolni-vychovou-kastrovani-kdyz-je-jim-zakazovano-se-rvat-a-soutezit-takze-ztraceji-muzstvi

9. září 2022

Schopnost umět se radovat ze života, kterou mají zcela přirozeně děti, než je začneme k něčemu neustále nutit, je podle našeho hosta, psychologa Milana Studničky klíčem pro spokojený život. A tím nejdůležitějším hřištěm, kde se člověk učí radovat, je rodina, jejíž členové jsou spojeni poutem důvěry, a děti pak už přirozeně okoukávají od rodičů životní styl. Přestože je o tom napsána spousta odborných knih, základem, o kterém jsme mluvili v předchozí části našeho rozhovoru, je sdílení toho, co nás baví. Odcizování rodičů a dětí, které důvěrnější pouto navazují přes monitor počítače, či mobilu, k nějakému youtuberovi, kvůli sdílené zábavě, je dnes velmi rozšířené, a právě proto je dobré uvědomovat si přirozené role a jejich význam, ať již jde o roli rodiče, partnera, nebo muže a ženy.

Martina: Mám tady poznámku o tom, co mi říkal můj kolega, který studoval v Praze s marockou Arabkou, která mu řekla: V Evropě stále více žen přestává být ženami, a stále více mužů přestává být muži. „Nemohla bych tady žít, cítím se tady špatně, protože pokud tomu není tak, že se muž chová jako muž, a žena jako žena, pokud jsou porušována i ta nejzákladnější přírodní pravidla, nemohou si lidé jeden druhého vážit.“

Milan Studnička: To jste, Martinko, trefila hřebíček, nebo tahle paní trefila hřebíček na hlavičku. Já jsem byl na přednášce jednoho Afghánce, který žije v Třinci, je to výborný chlapík, a on mi říkal: „Vy nás odsuzujete za to, jak se chováme k ženám. Ale podle toho, co vidím, když tady žiju, tak my si žen vážíme daleko víc než vy.“ Byť tam samozřejmě mají nějaká pravidla. A dále říkal: „My si jich vážíme, byť se k nim chováme nějak, ale vážíme si jich. Víme, že domov je svátost ženy. A my muži jsme dobří zase v něčem jiném.“ A když jsem poslouchal jeho přednášku, kde mluvil o tradičních rodinách, ne o žádných náboženských věcech, ale tradičních rodinách, a jak fungují, tak jsem byl úplně překvapen, jak to v jejich vesničkách funguje. Žádní militantní šílenci, prostě vesničky. On odešel, protože tam byla válka, ale jinak to pro mě bylo strašně zajímavé a podnětné. A toto byl moment, kdy jsem si uvědomil, že jsem si neuvědomoval, jak si tady chlapi neváží žen, a jsou s nimi spíš v boji, v souboji. Slintají nad nimi, když je vidí polonahé, ale zároveň se jich bojí. No to je hrůza. Proto píšeme knihu Restart muže, protože mužů tady moc není.

Martina: Mnozí řeknou, že si za to ženy mohou samy právě proto, jak se feministickým způsobem domohly svých práv, které trochu připomínají Renčínův vtip: Stojí tam Marie a vytahuje žumpu. A Rambousek říká: Ano, dřív jsem to dělal já, ale teď mám emancipaci. Takže, můžeme si za to my samotné? Ptám se vás jako psychologa: Dospěli jsme do určitého stádia, a teď co s tím?

Milan Studnička: To je nádherný, netušil jsem, kam se všude dostaneme. Malý chlapeček první tři roky většinou tráví s maminkou, což je v pořádku, to je naprosto v pořádku. Maminka je pečující, kojí ho, nosí, a tak dále. A teď přijde obrovský milník, protože ve třech letech se v něm biologicky začíná probouzet chlap, kde je úplně jiná hierarchie než ta ženská. On potřebuje soutěžit, potřebuje se porovnávat, bojovat, rvát se. Rvačka je u kluka klíčová pro zdravý rozvoj. Ale ve školkách platí pravidla pro holčičky: „Neběhá se. Nekřičí se. Nepere se.“ A malým klukům se říká: „Domluvte se, kluci.“ Jak se má tříleták domluvit? On potřebuje...

V dnešních školách jsou kluci převýchovou kastrováni, takže se z nich stávají holky, protože mužské chování je pokládáno za zlé

Martina: Já jsem tomu říkala řízená kastrace.

Milan Studnička: To je krásné. Takže klouček mezi třetím a šestým rokem ve školce poslouchá, jak je špatný, protože dostane tužku, aby nakreslil ovci, ale on by místo toho s tou tužkou raději šermoval, nebo s ní házel, prostě by ji někomu bodnul do zad, aby z toho byla bžunda. Tohle to by normální kluk rád udělal, ale když to udělá, tak ho seřvou, že se to nedělá: „Nesmíš nikomu ubližovat.“ Ale toto u malých dětí není ublížení, to je právě forma permanentní provokace rivality. Takže už toto je špatně, když kluk slyší: „Seš špatně, seš špatně.“

A s kluky jsou také holčičky, které v tomto raném věku vůbec nemají soutěžit, ony to v sobě nemají. Ale tím, že jsou s kluky, a kluci furt o něco soutěží, tak to od nich hrozně rychle odkoukají. A najednou jsou holky soutěživé, bojovné, a kluci najednou ztrácí, kvůli té řízené kastraci, jak jste říkala, to, co je dělalo chlapy. Ale hlavně, holčičky stále vidí autoritu žen nad muži, protože paní učitelky jsou permanentní autority, logicky, musí to nějak kočírovat, takže říkají klukům, co se smí, a co se nesmí.

A holčičky to vidí, a najednou se úplně mění celkové nastavení. Kluci jsou poslušní paním učitelkám, pak jdou na základku, a devět let tam do nich lupou: Nesmíš, musíš. Vlastně do nějakých 16 let je kluk pod permanentní autoritou žen, pokud nechodí na nějaký bojový sport, kde jsou fajn chlapi, protože ve škole takoví chlapi moc nejsou. Je tam občas světlá výjimka. Takže kluk je v podstatě prvních 16, 17 let svého života v tlaku: „Tak jak se chováš, jsi špatně.“ Já jsem byl asi před pěti lety na nádherné konferenci na Slovensku s názvem „Aký otec, taký syn“, nádherná konference. A tam byly statistiky, hrozně zajímavá čísla, že v dětském věku mezi třetím a šestým rokem má osminásobně vyšší procento kluků psychické problémy, v porovnání s holčičkami, protože je na ně vyvíjen extrémní tlak v tom smyslu, že když se chovají tak, jací jsou, tak se chovají špatně. A byl tam jeden školní inspektor, který říkal, že v Evropě už existují pouze dívčí školy a školky, kde jsou kluci jakžtakž tolerováni. A to je to, co je potřeba vnímat. Za to nemůže maminka, tatínek, za to nemůžeme my, jako rodiče. To je celý systém, který je špatně postaven, kdy se z kluků vychovávají holky.

Ale kluci potřebují dozrát do spolupráce, a to někdy kolem 15. roku, ale ne ve třech, čtyřech, pěti, šesti letech. V tom věku je potřeba, aby se rvali, a bojovali, aby se vymezili – to všechno kluci potřebují. A teprve pak je možné kultivovat jejich agresi do spolupráce, aby byli v pubertě schopni vnímat druhé, a neměli potřebu bojovat. To jo, ale později. Ne takhle brzy.

Kluci do deseti let se potřebují rvát, a když jim to zakážeme, zabíjíme v nich mužství a sílu

Martina: Popisujete to tak, že ve škole jsou kluci narváni do forem, které mají dívčí obrysy, co se týká mentality. Řekněte mi, proč je ve školách tolik šikany? Nevím, jestli to není stejné, jako s ADHD, kdy se tomu, že se děcka cestou ze školy poperou, už neříká šikana, ale ona to je, a někdy velmi rafinovaná a promyšlená. A to mezi kluky. Ale mnohem rafinovanější je mezi děvčaty. Ale to vy asi sám víte nejlépe. Čím to je?

Milan Studnička: Zase, je to o celkovém napětí a nepohodě dítěte. Dneska někdy pokládají lidé za šikanu, když se dva kluci porvou, a ten silnější je tím, kdo šikanuje. Mnohdy ani o šikanu nejde. A naopak, mnohdy je to brutální šikana, a ti učitelé to vůbec neřeší. Takže po psychické stránce to je síla, a po fyzické bych to tolik neřešil. Kluci to fakt potřebují. Znovu zdůrazním: Malý kluk se potřebuje porvat, aby věděl, že může jít do konfliktu a že není špatně jít do konfliktu, a já ho potřebuji kultivovat do té doby tak, aby se do nějakých 8, 10 let dokázal porvat, a do nějakých 15, 17 let pohádat, a od 15 let už kultivovaně komunikovat. To je vývoj. Ale my chceme po tříletákově, aby se nerval, a tím pádem to v něm úplně zabijeme, zabijeme v něm mužství, zabijeme v něm sílu. A potom z něho bude něco, co se nedá definovat.

Když dneska pozoruji náctileté kluky, jak se chovají, jak chodí, tak se vždycky pousměji, a podívám se na svého barbara, který je doma vychechtaný v pohodě, a jsem tak rád, že ještě nějakí kluci jsou. A vidím i sportující kluky, zápasníky, kteří furt ještě vypadají jako kluci – ale už jich tolik není.

Martina: Myslíte, že tato potlačovaná agrese, a tohle je fuj, a tohoto nesmí být vůbec ani náznak, vede k propadání hrám na počítačích, protože tam jsou i oni chvíli pány situace?

Milan Studnička: Teď jste to tak krásně popsala...

Martina: Bože, já jsem tak chytrá.

Milan Studnička: Jasně. Kluk musí od mala cítit, že je mocný, že má moc, minimálně, že má moc se vymezit. Ale zase, když kluk takový je, tak zase umí uznat autoritu, to je výhoda mužské hierarchie, že malý kluk uzná staršího kluka. Proto jsou daleko lepší skupiny, které jsou věkově více vrstveny, protože když dáte dohromady vrstevníky, tak mezi kluky bude logicky agrese. Když ale

uděláte skupinku, kde je tříletáček, sedmileták, desetileták, tak oni k sobě vzhlíží, pokud to nejsou bráchové. To je jediný rozdíl. Takže toto je skvělé, tyto skupinky.

Ale když kluka potlačím, tak to někde musí vybublat ven. Když mu ale umožním se v dětském věku rozvinout, a fakt se porvat, a být kápo, nebo se snažit se to nějak uřídit, a vymezit se vůči kápovi, tak je to v pořádku. A potom je mohu učit zralé formy komunikace, protože je to silný chlap, který ví, že už nemusí nikomu ubližovat, protože se to může všechno říct. Ale ta síla v něm pořád zůstává. Ale ono to je asi nežádoucí.

Dívky by se měly učit do dvanácti, protože pak chtějí žít. A kluci od dvanácti let, aby v sobě do té doby mohli rozvinout mužství, a potom se dokázali postarat o sebe i rodinu.

Martina: Ale řekl jste, že potkáváte současné kluky, kteří mají na sobě slim džíny a obtažená vyřízlá trička, a zvláštní účesy, u kterých člověk na první pohled ne vždycky pozná, jestli je to kluk, nebo holka. Oni už to vlastně nechtějí. Já jsem zažila situaci, kdy dva mladší kluci přišli na hřišti mamince říct, že potřebují nový míč, protože o ten původní přišli. Já jsem se u toho nachomýtl, a tak jsem se zeptala: A co se s ním stalo? A on: „Spadl za plot.“ A vůbec nedokázali pochopit, že plot se dá přelézt. Nakonec jsem ho přelezla já. Ale pozor, oni věděli, že i kdyby ho přelezli, tak za ním jsou kopřivy. To je skutečně pravdivá historka. My si teď pojmenováváme potíže, ale já chci vědět: Co s tím? Nemůžu děti házet do kopřiv. A když je jim 15, nebo 18, tak už mají někdy nepřírozené návyky, za které pravděpodobně můžeme my, společnost, doba, cokoliv.

Milan Studnička: Co s tím? Budovat a obnovit důvěru, a o těchto věcech mluvit, a pak už jenom můžu mluvit, být vzorem, příkladem. Ale nejdřív musím obnovit důvěru, aby mě dítě chtělo naslouchat. To je základ. Musím pracovat s důvěrou. Když mi bude důvěřovat, jsem schopen to pojmenovat, a dítěti ti bude chvilku šrotovat, a pak je schopno se začít měnit. Takový 16letý člověk už je natolik velký, že je schopen vyhodnotit, zda: „To je fakt blbě. Mohl bych to změnit.“ Ale

musí člověku, který mu to bude říkat, důvěřovat. Mě v životě obrovsky ovlivnila kniha Emil čili o výchově, od Jeana Jacquese Rousseaua, který je hejtován za to, že své děti vyhodil do děcáku. Ale on na to přišel až později, a začal pracovat s dětmi. A on tam říkal úžasnou myšlenku.

Martina: Rousseau, ten filozof?

Milan Studnička: Ano, napsal knihu Emil čili o výchově. Je to jedna z nejlepších pedagogických knih, kterou by si měl každý rodič přečíst, minimálně ten, kdo má kluka. Tato kniha je zaměřena na výchovu. A on tam popisoval, že do 12 let se kluci mají rozvíjet jenom fyzicky – sport, pohyb, a být zatěžováni náročnými situacemi – do přírody, studená voda, spát v lese, a to všechno v doprovodu nějakého superchlapáka, táty, aby tam ten kluk s někým byl. A až od 12 let se kluci mají začít učit školní věci. Říkal, do 12 let rozvíjet jejich fyzický potenciál, aby to byli silní chlapi, a teprve potom je učit. A potom ať už se věnují věcem veřejným. Ale dívky do 12 let, a to je úžasné, když je potom člověk sleduje, jak holčičky jsou ...

Martina: Do 12 let?

Milan Studnička: Do 12 let, a pak se už na to vyprdnou. Říká: Dívky učit do 12 let, a kluky od 12 let. On tam popisoval, což já vlastně pozoruji, když pracuji s dětmi, že holčičky jsou extrémně zodpovědnější. Šestý, sedmý, osmý, devátý rok jsou zodpovědné. To všechno dává smysl. Holka daleko víc vydrží dělat věci, které ji nebaví. Daleko víc. To je právě to úžasné, když člověk rozumí holčičkám, jak fungují. Najednou ale přijde puberta, a ony už chtějí žít, už jsou dospělé. Holky dospívají mnohem rychleji než kluci, a najednou chtějí žít, a už je nebaví se něco učit, nějaké tabulky. A proto u holek křivka u vzdělávání extrémně klesá, holky ztrácí motivaci se učit. Kdežto u kluků to můžeme nastartovat teprve v pubertě, protože jim dochází: „Aha, já se jednou budu muset také

uživit. Aha, já jednou také budu muset něco dělat. Aha, já taky něco.“ Takže kluk spíš zvyšuje zodpovědnost okolo nějakého třináctého roku, ale holka ji ztrácí, protože už je velká.

Martina: Máte pravdu, že holčičky v tomhle věku většinou přechází genialita. Ze začátku máme pocit, že holka bude geniální, a najednou je to... Ne vždycky samozřejmě.

Milan Studnička: Protože ony dozrávají strašně rychle. To znamená, že ve 13. a 14. roce máte doma úplně jinou osobnost, holka fakt dozrává. Pak se cítí být dospělá, byť je ještě moje čtrnáctiletá holčička, ale už se cítí být dospělá, a začne se vymezovat a přesně začne zraňovat ta místa rodičů, na která jsou citliví. Takže jestli jsou rodiče zaměřeni na vzdělání, přestane se učit. Jestli ji rodiče tlačí do sportu, přestane chtít sportovat. Přesně to, kde může zranit, a vymezit si svou cestu. To se prostě u holek děje. U kluků je to daleko pozvolnější. Ti se spíš zavrou k počítačům, a tolik nerebelují.

Dítě potřebuje znát hranice. Výchova bez hranic je hloupost.

Martina: Často se diskutuje o tom, zdali je klasická výchova – mnohem drsnější, kterou zažili naši rodiče, ale občas i my, to znamená občas výchovný pohlavek, nebo třeba na zadek – je přípustná, nebo jestli je to projev nezvládnutí situace? Já jsem četla, a určitě jste na to narazil: „Když jsem byl malý, maminka mě nebrala k psychologovi, ale jednou dobře mířenou fackou mi dokázala roztočit čakru a vyčistit auru,“ a ještě něco tam bylo. Jak to vnímáte vy?

Milan Studnička: Já to vnímám tak, že abychom mohli fungovat v demokratické společnosti, jako zralí jedinci, kteří se dokáží vymezit, a komunikovat svůj názor, tak v tom musíme vyrůstat od mala. A pokud jsem vychovávaný autoritativně, a chci fungovat v demokratické společnosti, tak toho nejsem schopen, neumím to. Takže způsoby výchovy dětí byly poplatné konkrétní době. Pokud jsme žili v mocnářství, tady bylo Rakousko-Uhersko, tak to se s tím nepárá – vojenské školy, dril, a musíš poslouchat a hotovo. Císař pán

něco řekl, a ty ho musíš poslouchat, jinak tě zastřelíme. Jenomže vývoj lidstva se někam posunul, a já sám, mám 16letého syna nebo teď bude mít 16 let, tak za těchto 16 let jsem nepoužil jeden jediný trest. On tento institut vůbec nezná, a přesto je to zodpovědný, veselý kluk. Učí se, sportuje, věnuje se hudbě, neujíždí na sociálních sítích, nic takového. Takže to jde. Bylo to velmi náročné, zejména v období mezi třetím a šestým rokem, protože jsem s ním uzavíral dohody, a moji rodiče na mě koukali, jestli jsem se nezbláznil, co blbu, co s ním o všem diskutuji. Ale já jsem chtěl, ať je to svobodná bytost, která je schopná přemítat, komunikovat, nebát se říct si svůj názor, a dneska sklízím ovoce, protože je to bezva zodpovědný kluk, který se nebojí vymezit se, a dokonce i řidiči v autobuse v 15 letech řekl, že si roušku prostě nevezme, což je pro mě neuvěřitelné. Já s tím mám problém, ale on se v 15 letech vymezí, což je hustý.

Martina: Vy máte dvě děti, že ano?

Milan Studnička: Jednoho. Mám nevlastní, a svého vlastního syna.

Martina: Protože jsem si teď vzpomněla, že před pár lety jsem tady měla jednu školní poradkyni, a ona mi říkala: „Když jsem měla první dítě, tak jsem se milovala, protože všechny moje teorie, které jsem hlásala, byly dokonalé a báječně, a na toto dítě seděly. Pak se mi narodilo druhé dítě, a rozmetalo mi úplně všechno.“ Vůbec vás tady nechci mistrovat, jenom jsem si vzpomněla na svůj osobní zážitek, když mi moje maminka něco vysvětlovala, a já jsem si v duchu říkala: „Prosím tě, vraž mi, a už mlč.“ A uvědomuji si, že já jsem svého syna dohodami, řečmi, vysvětlováním ... Úplně přestal poslouchat.

Milan Studnička: A to je právě to, že se musím naučit dítě vnímat, a v určitém věku tomu dát určitou formou. A druhá věc, klíčové je, jakou v tom mám energii, a jestli mentoruji, a jsem otravný, tak na mě dítě kašle. Ale jestli jsem radostný, milý, v klidu, nad věcí, tak dítě reaguje jinak. To je, jako když dva dělají totéž, ale není to totéž. Není.

Martina: A co bezhraniční výchova, která je teď velmi protěžována?

Milan Studnička: To nejde. To je technicky nemožné. To je úplně hloupost. Dítě potřebuje vnímat, kde je hranice toho, co se dělá, a toho, co se nedělá. Když ho to naučím tak, že mě pozoruje jako svůj vzor, a důvěřujeme si, a já o tom jenom mluvím a diskutuji, tak je to skvělé, že ho do toho nemusím dotlačit. Ale pokud dítě nemá hranici, tak proboha, co bude, až mu bude dvacet, nebo třicet? Takže já vidím, že když to člověk, a nechci říct, že to dělá správně, když je člověk člověk, když vnímám své strachy a limity, a pracuji s tím, tak pak můžu být i dobrý rodič. Ale pokud nepracuji sám se sebou, nevnímám sám sebe, a jsem rozhašený ze všech stran, a pak chci vychovávat dítě, tak jaké asi bude? A i když bych měl naladění dělat nějaké nástroje, dělat dohody, tak to stejně nebude ono, protože to nebude fungovat, protože dítě ze mě cítí nepohodu a neklid. A zase se vracíme na začátek našeho rozhovoru: Pokud dítě vychovává někdo, kdo sám potřebuje dovychovat, tak to nemůže dopadnout dobře. Proto se náš projekt jmenuje: Dovychovat.

Hodně žen zápasí s pocitem, že nejsou dost dobré, že zklamávají, selhávají. Ale když se s tím začne pracovat, tak má žena víc energie na vnímání vztahu s dětmi, a na to opravovat se a měnit.

Martina: Ale nejsme to teď všichni?

Milan Studnička: No jasně. To je problém, společenský problém.

Martina: Vždyť jsme plni fobií, nervozity, nejistot a vlastní nezralosti.

Milan Studnička: Proto je to tak krásné, když člověk vypne televizi, a vezme si knihu, aby s tím začal pracovat. A je úplně jedno, jestli je mu dvacet, třicet, čtyřicet. Já jsem začal v nějakých šesta, pětadvaceti. Kdy začneme, je úplně jedno, ale důležité je začít. Kdysi měli obrovskou výhodu, protože aspoň chodili do kostela, a tam občas nějaké moudro zaznělo, ať už si o tom můžeme myslet cokoliv, ale byly tam věci, které pořád vraceli zpátky k sobě v rámci komunity, vesnice, a tak dál. Byl tam farář, který byl občas docela rozumný.

Martina: Ostatně nikdo zatím ucelenější a chytřejší soubor, než je desatero, nevymyslel. Řekněte mi, když je terapeutické sezení rodiny, což také děláte, co je těžší? Pomoci ženě být mámou? Nebo se musí začít tím, že jí pomůžeme být ženou? A stejně tak s mužem.

Milan Studnička: Nejdřív je potřeba, aby žena pochopila svá vlastní témata. Takže nejprve potřebuji pracovat se sebou, abych potom mohl pracovat se vztahovými věcmi. Takže vyřešit si svá témata třeba z rodiny, nějaká trápení s tatínkem, maminkou, která nás hodně a silně ovlivňují, vyřešit si strachy, které mám, pocity selhání a nedokonalosti. S tím hodně dospělých žen zápasí, s pocitem, že nejsem dost dobrá, že zklamávám, selhávám. A když se toto všechno začne ošetřovat, tak pak už má žena daleko více energie na vnímání vztahových věcí – vztahu s dětmi – a energii na to, to opravovat a měnit. Všechno se to dá.

Teď celý tento rozhovor vypadá dost depresivně, ale já ve své práci vidím obrovské pokroky mých klientů. Je to tak hezké, když vidím, že najednou ten člověk tyto věci dělá, rodina prosperuje, a daří se jim líp, jsou radostnější v životě. Už jsem dostal tolik zpráv, že zažívají renesanci vztahu díky tomu, že pochopili základní principy. Takže se s tím dá pracovat, a daná rodina musí chtít.

Co si kluk může myslet o ženách, když ho maminka jeden den hladí, a druhý den na něj řve, třetí den se mu omluví, čtvrtý mu koupí zmrzlinu, a za týden ho zase seřve?

Martina: Bavili jsme se o tom, že pro dítě je důležitý mužský i ženský princip, že by ho měly v jakékoli míře v rodině pocítit. A také jste zmínil, jestli jsem to správně pochopila, že existují biologické hodiny, kdy dítě prostě akceptuje jenom mámu, pak zase jenom tátu. Ale ve společnosti se protlačuje, že je to jedno. Tak co s argumentem typu: „Vždyť v rozvedených rodinách dítě stejně nakonec vychovává máma, babička, a ještě prababička“, takže jsou jako tři sudičky, které, pokud je dítě chlapec, nad ním sedí. A ještě tam jsou mnohdy nevyrovnané vztahy po rozvodu, a tak podobně, takže navíc řeči, že:

„Všichni chlapi jsou stejní“, a tak dále. Není to tak všude, přeháním, ale víte, co se chci zeptat? Jaké mohou být proti těmto názorům argumenty?

Milan Studnička: Trošku z toho uteču. Dítě potřebuje radostného člověka, a ten mu dá základ. A jestli to je žena, muž, je v tu chvíli jedno, je to furt lepší, než aby tam byli dva frustrovaní jedinci, ať už to je táta nebo máma. Na to se nedá jasně odpovědět.

Ideální je, když dítě vnímá mužské a ženské vzory. To je super, protože se v tom dokáže zorientovat. Jedno jednoduché a letmé doporučení: Je daleko lepší, když jsou doma malí kluci, aby pravidla doma nastavoval táta. Když jsou tam holčičky, tak táta by měl být tím, kdo je přijímající, a maminka také, ale maminka by měla nastavovat holčičkám pravidla, aby vnímaly ženskou hierarchii, kdy maminka říká dcerkám to a to a to, a táta je tam hlavně jako podpora pro holky.

Pokud je táta k dcerám velmi kritickým a chce je hodnotit, vychovávat a směřovat, tak se jim to velmi často extrémně citlivě podepíše na jejich sebevědomí, protože holka potřebuje být mužem přijata. A maminka, když chce peskovat a pérovat svého syna, a táta je někde v pozadí, se to zas hodně podepíše na sebevědomí syna, protože on potřebuje být svou mámou přijatý. Ať ho péruje táta, ne maminka. Takže to jsou jednoduché principy, které jsou ale v praxi strašně špatně naplněny. Když táta přijde v šest z práce domů, nebo v sedm, a maminka je celý den se synem, tak je to dost náročné.

Takže já učím své klienty, aby v době, kdy je maminka doma se synem, nebo se dvěma syny, a nemůže se s nimi za boha domluvit, tak místo toho, aby po nich řvala, má zavolat tatínkovi do práce, a klukům řekne: „Kluci, já jsem jenom maminka. Já se s vámi přece nebudu prát, ani se hádat. Pojd'te se domluvit s taťkou, dohodněte se s taťkou. Vy jste chlapi, tak se domluvte.“ A to tam přinese svěží vítr, protože maminka si může udržet laskavost, nebýt na ně pérující, křičící. A táta řekne: „Hele chlapi. Jsme chlapi, a musíme mamince

pomocť. To je jasný.“ Takže taťka ať si je zpěruje po telefonu, a kluci najednou vidí, že můžou něco udělat třikrát, čtyřikrát, pětkrát, ale stejně vidí, že nemají šanci, protože tam je institut táty, a tím pádem může být maminka laskavá, a řekne: „Mám zavolat tatínkovi? Tak se domluvíme.“ A je klid.

Martina: Alibisto.

Milan Studnička: To ale právě nechává ženám laskavost.

Maminkám to nechá vůli být maminkou, která své chlapečky oňuňává, a kluci si jí váží. Když ta maminka nemá tátu, který jí s tím pomůže, tak bohužel musí skočit i do mužské role, na kluka zařvat, a občas ho zpěrovat. Ale co si potom kluk může myslet o ženách, když ho jeden den hladí, a druhý den po něm řve, třetí den se mu omluví, čtvrtý den mu koupí zmrzlinu, a za týden ho zase seřve? To je důvod, proč kluci mají potom problematický vztah k ženám, protože vnímají maminku jako milující, i jako trestající. A než zažít tohle, tak se od ní radši odpojím. Proto je potřeba, aby chlapi fungovali, táta musí fungovat. Táta musí být tím, kdo nastavuje hranice, pravidla hry, aby si maminka mohla dovolit to pustit, a být, v uvozovkách, jenom maminkou. A to je největší ocenění, nejvyšší piedestal, být „jen“ maminkou.

Když táta nastavuje klukům hranice, tak máma může zůstat laskavou mámou, a dítě pochopí, jak krásné je žít se ženou

Martina: Ale já zase slyšela, jak špatná je věta: „Počkejte, až večer přijde táta.“

Milan Studnička: A proto jsem jí neřekl. Já jsem řekl: „Zavoláme tatínkovi, a domluvíte se s ním.“ Nesmím tátou strašit, ale říct: „Kluci, tady je táta, a vy se s ním domluvte.“ A tím dávám najevo: „Vážím si mužů. Muži jsou moc fajn. Oceňuji muže. To je váš mužský svět. Já se vám do toho nebudu montovat.“ A tohle to je pro kluky hrozně důležité, protože díky tomu se naučí vážit si žen. Díky tomu se kluk naučí, jak je to skvělé fungovat se ženou, jak je skvělé jí pomáhat. Třeba jedna z věcí, kterou učím své klienty, je, aby

tatínkové neříkali svým synům: „Poslechni mámu“, ale aby říkali: „Vždyť jsi chlap, tak mamince pomoz.“ Protože jsi chlap, tak mamince pomoz. A ne: „Poslechni mámu.“ To jsou drobné nuance, které, když se vrátí zpátky na své místo, tak z kluků můžou být chlapi, kteří si váží žen, kteří je obdivují, a pomáhají jim.

Martina: Třeba nás teď poslouchají rodiče puberťáků, nebo už dospělých, kterým je třeba dvaadvacet, kde to moc to nefunguje, dítě se vrací domů s kyselostí, nebo utilitárně, případně zjištěně. Dají se rodiny opravovat ještě i takhle za chodu?

Milan Studnička: To je krásné. Když má problém pětileták, čtyřleták, tak to trvá pár týdnů, a dítě to nastartuje zpátky, pokud jeho rodiče změní přístup. Když je dítěti osm, deset let, tak to může trvat klidně půl, třeba tři čtvrtě roku, než se vztah znovu nastartuje. Když je to pubertální dítě, tak to bývá rok až dva, když rodič změní přístup. Když je to dospělé dítě, tak to může být otázka let, než se znovu vztah napraví, obnoví se důvěra. Roky. A u žen je to ještě daleko náročnější. Kluci jsou schopni rychleji přecvaknout, a znova se dostat do nějakého vztahu, ale když je dcerka znechucená rodičovským přístupem, tak to může být na celý život, a už se s ní nehne. Tam už to musíme jenom pustit, omluvit se, a snažit se o dítě zajímat, a věřit tomu, že se láska k dítěti časem vrátí. Ale je to těžké.

Martina: Bavili jsme se o tom, do kolika slepých uliček jsme se dostali, a to jak jako společnost, západní společnost, tak i jako rodiče. Jak vnímáte to vše kolem sebe? Vy jste si vytvořil svůj ostrůvek pozitivní deviace, vytvořil jste si svou rodinu, ať už z rodinných příslušníků, nebo z přátel, tedy rodinu, kterou si vybíráme. Ale nikdo není ostrov, ani vy ne. Jak vnímáte celek dnešní společnosti?

Milan Studnička: Začal jsem to pozorovat, jako bych byl v divadle. A občas vnímám komedii, občas tragédii. Učím se to sledovat tak, jakože jsem v divadelní hře. Mnohdy si kladu otázku: Jak to ti herci hrají? Jestli by to nezahráli líp? A to mě udržuje v duševním zdraví, abych měl v sobě klid. Proto dělám tolik rozvojových věcí, které

podporují rodiče. Snažím se pomoci, jak můžu, aby lidé vnímali, že se v tomto světě dá žít i jinak. Ale nemůžu tomu propadnout, musím to, co se kolem mě děje fakt pozorovat jako divadelní hru, nebo bych z toho zešílel.

Martina: Pokojný pozorovatel zkázy?

Milan Studnička: Ale není to tak, že bych měl hlavu v písku, jakože bych to jenom pozoroval. Proto tolik vysíláme, proto děláme tolik kurzů pro rodiče, pro rodiny. Proto se snažíme inspirovat knihami, čímkoliv, aby lidé zjistili, že mají spousta věcí ve svých rukou, bez ohledu na to, co nám velí. Já už nevěřím na „kdo“, ale „co“ nám tady velí, protože to, co teď máme ve vládě, to tady asi fakt ještě nebylo. Myslel jsem si, že už hůř být nemůže. To jsem se přepočítal. Fakt ještě hůř být může.

Hrozí nebezpečí, že se následující generace odpojí od základu toho, co nás drží nad vodou, a tím pádem půjdeme pod vodu

Martina: Co vnímáte jako největší rizika pro výchovu budoucích generací, které budou vychovávat dnešní mladí, které jsme vychovávali my? Co vnímáte jako největší výzvu, a zároveň čeho se nejvíce obáváte?

Milan Studnička: Ty brd'ó, Martino, to je tak úžasné. Co vidím jako největší rizika? Nedokážu ani domyslet, co může být s další generací, která je odpojena od přírody, a od základních lidských pravidel, protože pokud sleduji život skrze mobil, skrze obrazovku, a už nemám ani chuť podívat se do přírody, do lesa, tak v čem mohu vychovávat své děti? Já si na to opravdu nedokážu odpovědět, a mám strach, že se naše, nebo další generace, odpojí od základu toho, co nás drží nad vodou, a tím pádem půjdeme pod vodu. Ale možná díky tomu, že jsme v takovéto krizi, tak se to konečně posune v pozitivním směru, tedy že si řekneme: „Dost.“ Nevím, nedokážu odpovědět.

Martina: Když teď někdo skončí s poslechem, co má udělat jako první? Protože na tom, jak usilovně jdeme, je zvláštní, že tak jdeme stále, přestože jsme mnozí hluboce nešťastní, nebo alespoň nešťastní. Kdyby nám bylo dobře, a šli bychom s cestím, tak to člověk ještě pochopí, ale nám většinou není dobře, lidé jsou plni nejistot, úzkostí, běsů, potlačované agrese, pasivní agrese, nevím, jak to všechno jmenovat, protože vidím – a samozřejmě to pozoruji na sobě, ve spoustě věcí bych mohla sloužit jako figurant – jak má v sobě člověk spoustu nezpracovaných věcí. To snad asi každý. Řekněte mi, co tedy teď udělat se sebou a pro sebe, první krok k tomu, aby člověk alespoň zjistil, že jde špatně?

Milan Studnička: Dám pár kroků. Chtěl bych, aby si člověk poslechl tento rozhovor, a řekl si, že může něco dělat. Takže za prvé, abyste si koupili nějaký deníček, a začali si psát to, co vám bere v životě energii. Jen to zapisovat. A pozorujte to třeba tak čtrnáct dní, a řekněte si, co z toho můžete změnit. Jen tohle. To je velmi jednoduchá věc, že člověk zjistí, že může něco změnit. Jestli tam bude třicet položek, které mi berou energii, tak třeba zjistím, že jich pět můžu posunout, a to je super, protože už jich není třicet, ale jen dvacet pět.

Další věc, zapisovat si své strachy. Vše, co ve mně vyvolává napětí v břiše, na hrudníku, bolest hlavy, hodit si to na papír, a udělat úplně jednoduchou věc: Říct si, co se vám může stát nejhoršího, kdyby. Jenom krůček po krůčku, a najednou zjistím, že to není tak hrozné. Nejhorší, co se mi může stát je, že zemřu, ale to se stejně stane. Takže to mi může dát určitou porci nadhledu.

A třetí věc, kterou bych opravdu doporučil, omezit čas strávený na zprávách, třeba jednou týdně, a místo toho si číst nějakou pěknou, rozvojovou knížku, nebo poslouchat vaše rádio. Já miluju podcasty, takže když cestuji, poslouchám nějaké podcasty, rozhovory. A opravdu si pořídit nějakou pěknou, milou knihu, ne beletrii, ale

knihu, která mne vede k hloubání sama nad sebou. A takových autorů je spousta, opravdu se dá vybrat. Když si člověk dá práci, tak něco najde.

A jestli ještě můžu dát čtvrtý, poslední, tak aby si každý našel komunitu, ve které mu bude dobře, protože se říká: „Jsi tím, s kým jsi.“ Takže když trávím čas s lidmi, kteří jsou negativní, a špatně naladěni, tak to na mne budou přenášet. Je fajn vědomě hledat lidi, kteří chtějí žít život jinak, vědomě. A možná bych dal ještě tip na knihu „Dobrý život ve stínu konzumní společnosti“. Vřele doporučuji, je to jedna z nejlepších knih, co jsem za poslední dobu četl. Je to nádherná analýza toho, co se teď děje, a je tam i řešení, co se s tím dá dělat. Závěr této knihy je velmi pozitivní.

Martina: Takže jsme dnes doporučili: „Dobrý život v konzumní společnosti“, a „Držte si své děti“.

Milan Studnička: Ano, to jsou dvě knihy, které doporučuji.

Martina: Milane Studničko, moc vám děkuji za spoustu námětů k přemýšlení, které by snad mohly vést k tomu, abychom byli trochu šťastnější, nebo moudřejší. Díky moc.

Milan Studnička: Děkuji moc za pozvání a všem přeji hezký den.

| MILAN STUDNIČKA

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena zde.

